

Kokias patyčias vaikas gali patirti mokykloje?

Patyčios tarp moksleivių – tai sena, visame pasaulyje labai gerai žinoma problema. Patyčių tyrinėtojas norvegas D. Olweus šį reiškinį įvardija kaip sąmoningą, neišprovokuotą ir nuolat pasikartojantį vieno asmens ar visos grupės fizinį arba žodinį kito asmens užgauliojimą, siekiant jį įskaudinti ir pažeminti.

Mokykloje vaikas gali patirti šių rūšių patyčias:

tiesiogines, kai išpuoliai būna atviri (stumdymas, spardymas, prasivardžiavimas, grasinimas ir pan.);

netiesiogines, kai agresija yra užmaskuota ir šiek tiek subtilesnė (atstūmimas nuo grupės, ignoravimas ar nebendravimas, apkalbinėjimas ir pan.);

verbalines ir rašytines, kai tyčiojamasi žodžiu ir raštu (prasivardžiavimas, negatyvūs komentarai, gąsdinimas, pašaipios replikos ir pan.);

fizines, kai tyčiojamasi fiziniais veiksmais (mušimu, kandžiojimusi, smaugimu, plaukų pešiojimu, stumdymu ir pan.);

sudėtines, kurios pasireiškia ir žodiniiais, ir fiziniais veiksmais (reketu, vertimu daryti tai, ko vaikas nenori, ir pan.);

elektronines (gąsdinamieji skambučiai telefonu, išmetimas iš įvairių pokalbių svetainių, pornografinės medžiagos apie skriaudžiamą asmenį demonstravimas ir pan.);

seksualines, kurios pasireiškia įžeidžiančiomis seksualinėmis užuominomis, žvilgsniais, įvairiais nešvankiais pasiūlymais, nepageidaujama prisilietimais ir pan.);

rasistines, kurioms būdingi rasistiniai elementai (asmens rasę žeminančių anekdotų pasakojimas, rasistiniai juokeliai, asmens rasę įžeidžiančių ženklų demonstravimas ir pan.).

Pastebėję, kad Jūsų vaikas skundžiasi įvairiais psichosomatiniais negalavimais, dažnai serga infekcinėmis ligomis, jaučia liūdesį, kaltę, vienišumą, bejėgiškumą, nerimą, turi bendravimo sunkumų, suprastėjo akademiniai pasiekimai, išsiaiškinkite, ar iš jo nėra tyčiojamasi, ir suteikite tinkamą pagalbą.

Parengė psichologo asistentė Kristina Monkienė pagal G. Girdvainio publikaciją „Patyčios tarp mokinių bendrojo lavinimo mokykloje: samprata, dalyviai, priežastys ir padariniai“